

מדינת ישראל
משרד החינוך

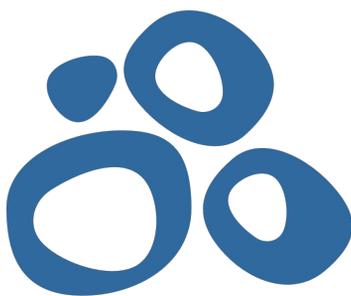
אוגדן "לומדים יחד"

מענים חינוכיים (חברתיים, רגשיים ולימודיים)

למערך החינוכי במרכזי יחד

מבוסס על אוגדן "עטופים באהבה"

בהתאמה למלחמת "שאגת הארי"

משרד החינוך
אדר תשפ"ו
מרס 2026

מדינת ישראל
משרד החינוך

נשות אנשי חינוך יקרים,

"מרכזי יחד" הוקמו למען ילדים ובני נוער שמשפחותיהם פונו מביתם על רקע אירועי מבצע "שאגת הארי", כמענה חינוכי תומך ומשמעותי.

כנציגי מערכת החינוך וכשלוחות של צוותי החינוך שלהם בקהילה תוכלו לעמוד לצד התלמידים המפונים ולסייע להם להתמודד עם החוויות המורכבות שהם חווים.

"מרכזי יחד" יפעלו כמרחבים החינוכיים ויציעו מענה חברתי, רגשי ולימודי. בעדינות וברגישות, כצוות המרכז תוכלו לסייע לתלמידים ולמשפחותיהם לבסס סדר יום של פעילויות חינוכיות ועשייה אשר יעזרו להם, להיזכר בכוחותיהם ובתקווה שבליבם.

כצוות חינוכי, התפקיד שלכם בהבראתם של הילדים שנותקו מבתיהם ומסביבתם הטבעית הינו תפקיד מרכזי וחשוב, ולכל התערבות חינוכית ונוכחת שתעשו תהיה תרומה חשובה להתאוששות הילדים ולהתמודדותם.

בסיוע לתלמידים בהתמודדות עם משבר ולחץ תוכלו להיעזר בעקרונות מתוך "מודל מעש"ה להגשת עזרה ראשונה נפשית" מבית היוצר של ד"ר משה פרחי:

1. היו לצד תלמידיכם, הביעו **מחויבות** ותארו את היותכם נוכחים לצידם.
2. עודדו את התלמידים לנקוט בפעולות **ועשייה** שיגרמו להם לתפקד ולחשוב.
3. עזרו לתלמידים לצאת מההצפה הרגשית בעזרת **שאלות** מידע פשוטות ושכלתניות.
4. סכמו עמם בקצרה את רצף האירועים שאירע (**הבניה**) והדגישו שכעת אתם פה מוגנים יחד.

כל אחד ואחת מכם הינו קרן אור עבור הילדים מכל שכבות הגיל ומכל האוכלוסיות במרכזי הקליטה. היו ברוכים בעשייתכם.

שלכם ובשבילכם,

אינה זלצמן

סמנכ"לית בכירה ומנהלת המינהל הפדגוגי, משרד החינוך

מדינת ישראל
משרד החינוך

תוכן עניינים

4	פתיח
6	<u>שירות פסיכולוגי ייעוצי (שפ"י) - דגשים</u>
11	<u>מודלים פדגוגיים ועקרונות מנחים</u>
12	• מטרת המרכז החינוכי
13	• שישה עקרונות פדגוגיים מחזקי חוסן
16	• מודלים תפעוליים לעבודה במרכז החינוכי
17	• ארגון הלמידה והלומדים באופן גמיש ומותאם צורך – גמישות לצד יציבות
19	<u>מענים לפי שלבי גיל</u>
20	• החינוך לגיל הרך
23	• החינוך היסודי
26	• החינוך העל יסודי
28	• חינוך טכנולוגי
29	• חינוך מיוחד
33	• אוכלוסיות מיוחדות
37	<u>המלצות לפעילות חברתית (מינהל חברה ונוער)</u>
40	<u>חומרים ממרכזי הפסג"ה</u>
42	<u>נספחים</u>

מדינת ישראל
משרד החינוך

צוותים יקרים,

בעת הזו, כאשר ילדים ובני נוער רבים שוהים במרכזי המפונים בעקבות המלחמה, פועלת מערכת החינוך ליצירת מענים חינוכיים, חברתיים ורגשיים המאפשרים פעילות משמעותית, חיבור ושגרה גם במציאות מורכבת. בתוך כך הוקמו **מרכזי "יחד"**, המהווים מרחב לפעילות, למידה ומפגש עבור ילדים ובני נוער במרכזי המפונים.

תלקיט "לומדים יחד" מבוסס על תלקיט "עטופים באהבה", אשר פותח בתקופת מלחמת "חרבות ברזל" במטרה להעמיד לרשות צוותי החינוך מגוון פעילויות וחומרי למידה התומכים בילדים ובבני הנוער. התלקיט הנוכחי, "**לומדים יחד**" נשען על חומרים אלה, תוך ביצוע התאמות, עדכונים ודגשים הרלוונטיים לימים אלה של מלחמת "**שאגת הארי**", ולפעילות המתקיימת במרכזי "**יחד**".

התלקיט כולל חומרים שפותחו ונאספו על ידי **אגפי הגיל והאוכלוסיות** (החינוך המיוחד, ילדים ונוער בסיכון, עולים חדשים ותלמידים מצטיינים ומחוננים). בנוסף כולל תלקיט זה יחידות הוראה שפותחו על ידי **צוות המפמ"רים במזכירות הפדגוגית**, חומרים **מינהל חברה ונוער וממינהל חדשנות וטכנולוגיה**. זאת במטרה להעמיד לרשות הצוותים במרכזים מגוון רחב של פעילויות ומענים חינוכיים, חברתיים ולימודיים, התומכים בילדים ובבני הנוער ומאפשרים פעילות משמעותית עבורם.

פרק הפתיחה מציג דגשים לעבודה עם ילדים ובני נוער במרכזי "**יחד**". הפרק נכתב על ידי צוות **אגף השירות הפסיכולוגי-יעוצי (שפ"י)** במטרה לסייע ביצירת מרחב פעילות רגיש ומחזק.

חשוב לציין, כי ייתכן ונפלו אי-דיוקים בתהליך ההתאמה של החומרים, או שנכללו פעילויות שאינן מתאימות במלואן למציאות הנוכחית. אנו מתנצלים מראש על כל טעות או חוסר התאמה, ומבקשים מצוותי החינוך להפעיל שיקול דעת מקצועי ורגיש בבחירת הפעילויות והשימוש בחומרים.

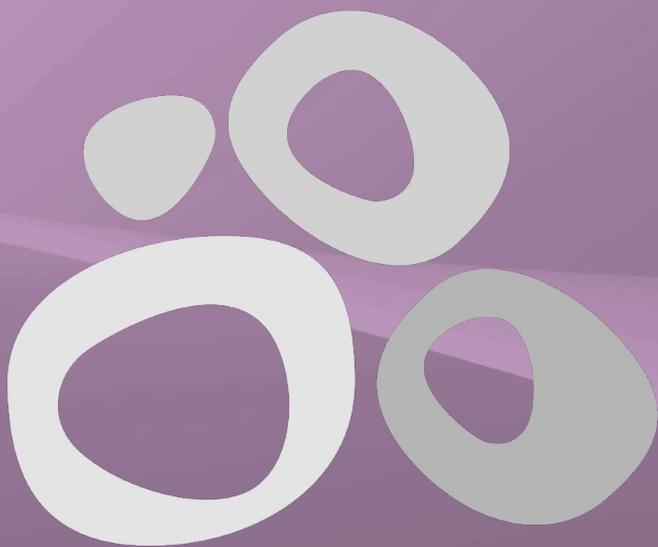
במידה ותתקלו בתכנים שפחות רגישים לעת הזו, אנא הימנעו מלהשתמש בהם ועדכנו אותנו כדי שנמחק אותם.

אנו מקווים כי תלקיט זה יסייע להציע פעילות חינוכית משמעותית, מחברת ומחזקת – התומכת בילדים ובנוער.

מדינת ישראל
משרד הבריאות

השירות הפסיכולוגי ייעוצי (שפ"י) - דגשים

מדינת ישראל
משרד החינוך

שאגת הארי

1/4

מענים רגשיים, חברתיים ותומכים – השירות הפסיכולוגי ייעוצי

לכל הצוות במרכז יחד

תודה.

תודה על שנרתמתם להיות שגרירי היציבות והתפקוד עבור ילדי מרכזי יחד. תודה על שאתם משמשים עבור התלמידים מקום מוגן של נחמה שבו תלוו אותם, תעטפו אותם ותרעיפו עליהם חום אנושי ותקווה. בעזרתכם יזכו הילדים ובני הנוער להחזיר לעצמם תחושה של רציפות תפקודית, לשוב ולבצע משימות שמוכרות להם מהבית ומשגרת היום יום החינוכית והחברתית. המפגשים עם קבוצת בני הגיל והנוכחות של אנשי מקצוע זמינים, קשובים ואכפתיים, יעניקו לתלמידים חוויה שרואים אותם, שדואגים לצורכיהם ושהם מוגנים ומוקפים בתמיכה.

בעבודה החינוכית עם הילדים ובני הנוער נשאף לחזק אותם על פי ארבעה עקרונות התערבות:

1. חיבור לחוויות שלהם ומתן תוקף למה שהם מרגישים
2. חיבור למשאבי ההתמודדות שלהם ולמה שעוזר להם
3. חיבור הילדים להיותם אתנו כאן ועכשיו במקום מוגן
4. הפניה לתפקוד, לפעילות ולעשייה וחיבור לתקווה

במפגשים נשאל את התלמידים לשלומם **כעת** ומה עוזר להם להתמודד, ונשאף שקבוצת הלמידה תהיה מרחב מוגן שבו התלמידים יוכלו להתבטא ולשתף. כמו כן נזכור שיש ילדים שיתקשו או שימנעו בשלב זה מלשתף במילים באשר על ליבם, יש לכבד זאת ולאפשר להם להתבטא בדרכים חלופיות

חשוב לשמור על קשר מקצועי רציף עם צוות בית הספר המקורי, וליצור יחד שיתופי פעולה למען רווחת התלמידים והמשפחות. בעת הצורך יש לבקש מההורים אישור ויתור סודיות על מנת לקדם מהלכים ייחודיים.

אנא זכרו, אינכם לבד! בכל אחד מ"מרכזי היחד" נוכחים אנשי חינוך וטיפול בהם תוכלו להיוועץ במידת הצורך, כמו גם בפיקוח על הייעוץ ובמדריכי שפ"י

מענה רגשי - השירות הפסיכולוגי ייעוצי

במהלך שיח עם התלמידים, מומלץ לפעול על פי השלבים הבאים:

• נקשיב ברגישות לדברי התלמידים

• אם תלמיד ישתף במליאה באירוע שחווה, נעזור לו להבנות את ההתרחשות לכדי רצף כרונולוגי (התחלה – אמצע – סוף) ולהבחין בין עובדות, רגשות ומחשבות. נדגיש שהאירוע הסתיים.

• נדגיש שהאירוע הסתיים ושכעת אנחנו נמצאים במקום מוגן בו דואגים לו ושומרים עליו.
• נחבר אותו למה שהוא מרגיש כאן ועכשיו ולכוחות ההתמודדות שלו: "אני שומעת שאתה מפחד/ עצוב/ כועס, זה טבעי להרגיש ככה ואני מבינה אותך. בוא נראה יחד מה עזר או עוזר לך להתמודד ומה יעזור לך עכשיו?"

• נהיה ערניים, ובמצבים בהם תלמיד יתאר לפרטי פרטים אירוע קשה שחווה, נעזור אותו בעדינות ונאמר לו: "אני שומעת שיש לך דברים חשובים לשתף. אני רוצה להקשיב לך ולשמוע אותך בפרטיות. בהמשך היום נפגש שנינו, אתה תספר לי ואני אקשיב לך". ואז - חשוב למצוא בהקדם את הזמן להיפגש עם אותו תלמיד בליווי גורם טיפולי או בהכוונתו.

נזמן לתלמידים סדר יום שיכלול פעילויות חינוכיות ולימודיות בדגש על הפגה, חוויה, תפקוד, עשייה וחיברות, ומתוכן נעבוד על החיבור לכוחות; נעזור לתלמידים להיזכר בכוחות שלהם ולזהות כוחות חדשים. נוכל לזהות את סגנונות ההתמודדות השונים בעזרת מודל "גשר מאח"ד" של פרופסור מולי להד שמתאר שישה ערוצי התמודדות: גוף, שכל, רגש, מערך אמונות, חברה, דמיון.

אנו מודעים לגודל המשימה ויודעים שכחלק מהנוכחות שלכם ומתוך הקשר החינוכי תחשפו לסיפורים מורכבים.

שימו לב לרווחה הנפשית שלכם ומדי יום שתפו את גורמי התמיכה והסיוע.

האמינו בעצמכם שאתם האנשים הנכונים למשימה רגישה זו, ושכל תשומה שלכם היא משמעותית ותורמת לתלמידים בהתמודדותם.

מדינת ישראל
משרד החינוך

שאגת הארי

3/4

מה ננסה להשיג בעבודה החינוכית עם התלמידים

זמן לעצמי עם עצמי

זמן ומרחב לפעילויות בדגש על עבודה עצמית בתנאים מוגנים ובפרטיות: יצירה, קשיבות, האזנה למוזיקה, כתיבת יומן, כתיבת מכתבים, ספורט, חיבור לתחביבים, תחומי עניין וכישרונות

עידוד לתפקוד

עידוד לעשייה ולביצוע משימות יצירה, משחקי חשיבה וחידות שיספקו חוויית הצלחה

יצירת תחושת רציפות

הקפדה על סדירויות, יצירת סדר יום מובנה, עקבי ומותאם

עידוד לתנועה ולחיוניות

ביצוע משימות שדורשות פעילות גופנית, תנועה, תזוזה במרחב, מאמץ

תחושת שייכות

עיצוב המקום באופן מזמין שיהיה מסודר מראש עם מקומות ישיבה כמספר הילדים, באם ניתן להכין בו מדף או תיקייה אישיים

זיהוי סגנונות התמודדות אישי

שיקוף סגנון הפעולות שמבצעים הילדים ומגוון הפעולות שהם נוקטים כחוזקה, כמקור כח וכסגנון התמודדות (גש"ר מאח"ד)

תחושה שאני מובן

מתן תוקף לחוויית שהתלמידים מעלים, הצגתן כטבעיות למצב והעברת מסר של קבלה והבנה (הימנעות משיפוטיות)

החזרת תחושת שליטה

מתן אפשרויות להתלבטות ולבחירה של משימות לימודיות ומשימות שאינן לימודיות, כמו הצעת יוזמות לפעולות של עזרה במשפחה/קהילה, מתן הזדמנויות לעיצוב הסביבה

יצירת אווירה של "יחד"

בניית הקבוצה, משחקים חברתיים, טקסים חברתיים, פעילויות קבועות

החיבור לקהילה

נקיטת פעולות של מעורבות וערבות הדדית בקהילה

תקווה ונחמה

יצירת אווירה עוטפת, אכפתית, חמה, שתאפשר להחזיר בהדרגה תחושת ביטחון ותקווה

מודלים להתמודדות ושיח

גשר מאח"ד (קישור)

גלוית מעש"ה – הגיל הרך (קישור)

גלוית מעש"ה – תלמידי בית הספר (קישור)

מערכי פעילות

בתוך הקישורים המופיעים בחלק זה, ישנם חומרים בהתאמה גם לחברה החרדית וגם לחינוך הממלכתי-דתי

מאגרי כ"ח
לתלמידי בתי
הספר העל
יסודיים (קישור)

מאגרי כ"ח
לתלמידי בתי
הספר היסודיים
(קישור)

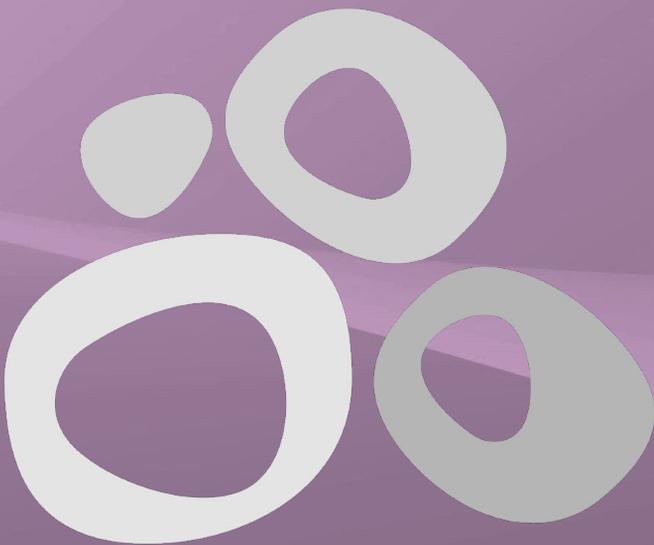
מאגרי כ"ח לגיל
הרך (קישור)

מדינת ישראל
משרד החינוך

מודלים פדגוגיים ועקרונות מנחים

מטרות המערך החינוכי

1. יצירת רציפות תפקודית ושגרה עוטפת

ביסוס "עוגני יציבות" במציאות משתנה באמצעות **סדר יום מובנה, צפוי ומוגדר**. המטרה היא להשיב לילד את תחושת השליטה בחייו דרך מסגרת שגרתית המהווה "אי של ודאות", המאפשרת מעבר הדרגתי ממצב הישרדותי לתפקוד נורמטיבי.

2. למידה משלבת חוסן: שילוב מיומנויות רגשיות חברתיות בתוך תחומי הדעת

המטרה היא להפוך את המפגש הלימודי (שפה, מתמטיקה, מדעים..) למרחב של חוסן המפתח מיומנויות רגשיות חברתיות **באופן אינטגרטיבי**. הלמידה החברתית-רגשית היא "עמוד השדרה" של הלמידה, מתוך הבנה שרק לב פנוי ומוגן מסוגל ללמוד באמת.

3. הקמת מרחב שייכות וביטחון חברתי

יצירת מעטפת בטוחה המאפשרת רציפות חברתית ומענה רגשי. מרכז "יחד" משמש כפלטפורמה **לחיזוק הקשרים הבין-אישיים** ולבניית זהות קבוצתית חיובית, תוך הגברת תחושת המוגנות של כל משתתף.

4. מענה לימודי גמיש, מותאם ותלוי הקשר

מתן מענה לימודי רב-גילי המותאם למנעד הצרכים הייחודי של התלמידים. הלמידה ב"מרכזי יחד" מתמקדת בטיפוח סקרנות, צמצום פערים ומתן משמעות ותקווה דרך **תכנים רלוונטיים המותאמים למגוון הצרכים והגילים**.

5. העצמת התא המשפחתי וחיזוק העורף ההורי

ביסוס המרכז כשותף פעיל המאפשר להורים פניות לניהול ענייניהם והתארגנות מחדש, מתוך ידיעה שילדיהם נמצאים בידיים מקצועיות, ובכך לתרום לקידום החוסן שלהם.

3.

חשוב לשים דגש על השבת תחושת שליטה וחיזוק מסוגלות:

1. נאפשר לתלמידים בחירה מבין פעילויות או תכנים, ונשלבם במשימות מחיי היום-יום, כגון ארגון המרחב, סיוע בהגשת ארוחות הביניים, עזרה זה לזה - עשייה מייצרת משמעות.

2. נזמן לתלמידים חוויות הצלחה בעזרת פעילויות לימודיות, חברתיות, יצירתיות שמוכרות להם, "פשוטות" לביצוע מבחינתם ונעימות להם.

מדינת ישראל
משרד החינוך

שאגת הארי

1/3

שישה עקרונות פדגוגיים מחזקי חוסן

רציפויות:

התלמידים חווים חוויה של נתק מרצף שגרת החיים. תכנית הלמידה תזכיר להם שהחיים ממשיכים ושהסדר הטבעי נשמר, למרות הנתק מהבית ולעיתים אף אובדן. **בעזרת סדר היום הלימודי** התלמידים יוכלו לחזור לתפקוד ומתוך כך להשיב לעצמם מידה של שליטה וביטחון.

דוגמאות לפעולות יישומיות:

- מומלץ לשאול כל תלמיד **בשיחה אישית** מה ירצה שנשמר או נמשיך ממה שהיה נהוג בכיתה, **ולעצב בהתאם את סדר היום והפעילויות במהלך היום**.
- מומלץ להבנות **סביבה לימודית וסדר יום** לימודי שדומים למערכת החינוכית בימי שגרה.
- **תלמידים שהיו בתהליך טיפולי** כלשהו, חשוב להמשיך ככל האפשר ברצף הטיפול ולהיוועץ בגורמים הטיפוליים המכירים או עובדים איתם.
- **רציפות הקשר**: חשוב לעודד שימור קשר עם דמות מבוגר קבוע ועם קבוצת השווים (החברים) וכן לכלול "עוגני קשר" - טקסים קבועים (פתיחת וסגירת יום) המייצרים רציפות רגשית מעבר לרציפות המערכתית.

פיתוח תודעה של מסוגלות וצמיחה:

אנו מבקשים לחזק את ההכרה של התלמידים שלצד הקשיים שהם חווים ושאינם תלויים בהם, יש להם יכולת להתמודד עם הקשיים באמצעות הכוחות והחוזקות שלהם ושהם.

דוגמאות לפעולות יישומיות

- **דגש על תהליך ולא רק על תוצאה**: במצבי משבר, תלמידים נוטים לפרש קושי לימודי ככישלון אישי. חשוב להוסיף שהמסוגלות נבנית דרך המאמץ והדרך, ולא רק דרך הצלחה במשימה.
- חשוב **לשקף לתלמידים את החוזקות**, היכולות וההצלחות שלהם בהווה.
- יצירת **תפקידי אחריות** (נאמני מרחב, חונכי למידה, ועדת חברה) – מעבר מלמידה פסיבית לעשייה אקטיבית למען הכלל, המחזקת את תחושת המשמעות.

מדינת ישראל
משרד החינוך

שאגת הארי

2/3

שישה עקרונות פדגוגיים מחזקי חוסן

שייכות:

תחושת שייכות ויחסים משמעותיים מסייעים בהתמודדות בזמן משבר. חלק מהתלמידים נותקו מהקהילה שלהם ואצל חלקם אף המרקם המשפחתי והחברתי נפגע. מתוך כך חשוב לחזק אצלם את תחושת השייכות לקבוצת השווים, לחבריהם ממקום מגוריהם ולמשפחתם:

דוגמאות לפעולות יישומיות

- **שותפות** ומעורבות התלמידים **בארגון הפעילויות** הלימודיות, **בעיצוב** סביבת הלמידה שלהם ובתכנון פעילויות הפגה.
- מומלץ לשלב הרכבי **למידה בתוך מעגלי שייכות** המקנים ביטחון לתלמידים (למידה בתא משפחתי, קבוצת חברים).
- מומלץ **להרבות בלמידה שיתופית**, במשחקים חברתיים, בפעילויות קבוצתיות.

בחירה:

למרכיב הבחירה חשיבות מכרעת בהחזרת תחושת השליטה שהתערערה לנוכח השבר.

- מומלץ **לשלב בסדר היום מרחבים** בהם יש לכל אחד יכולת לבחור עם מי ילמד, מה ילמד, איך ילמד ואולי אף מתי.
- עקרון האוטונומיה: **מומלץ לשאול את התלמידים** מה הם אוהבים לעשות וללמוד, במה הם חזקים, ולבנות בהתאם מערכת אישית שבה התלמידים חווים חוויה של העצמה וחוזק.
- מגוון: **לאפשר בכל זמן נתון בחירה במרחב מרגיע** כגון פינת אמנות, פינת האזנה למוזיקה – מומלץ להחליט עם התלמידים מה יהיו המרחבים הקבועים ואף לעצב אותם יחד.

שישה עקרונות פדגוגים מחזקי חוסן

תקווה:

תקווה ואופטימיות מחזקות חוסן בשעת משבר, מאפשרות לאדם להרחיב את נקודת המבט שלו ולנוע קדימה. מומלץ לבחור פעילויות שמשקפות הלך רוח זה (לצד מתן לגיטימציה למגוון הרגשות והתחושות).

דוגמאות לפעולות יישומיות

- מומלץ לזמן פעילויות העוסקות בתקווה, במחשבות חיוביות ובזיהוי הדברים שמעניקים לתלמידים תחושת הנאה ותחושת משמעות כאן ועכשיו.
- מומלץ להזמין את התלמידים לזהות משהו קטן ששימח אותם היום או בימים האחרונים. מומלץ לשלב פעילויות המזמנות שימוש בדמיון ובהומור.

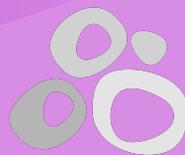
משמעות:

כל אדם זקוק לתחושת משמעות. התלמידים שנעקרו מבתי-הם-זקוקים למשמעות כעוגן. יש לאפשר לתלמידים מגוון דרכים להשפיע על המציאות ולהשאיר גם במציאות זו.

דוגמאות לפעולות יישומיות:

- זימון פעילויות המאפשרות יוזמה, ביטוי אישי ויצירת תוצרים בעלי נוכחות פיזית מתוך עקרון הנדיבות והנתינה כחלק מתהליך הלמידה: כדאי לאפשר לתלמידים ללמד זה את זה, לחנוך תלמידים צעירים, לארגן פעילויות משחקיות וחברתיות וכדומה.
- שילוב פעולות יצירה
- עשייה למען האחר – התנדבויות, חונכות לתלמידים אחרים, סיוע במשפחה ובקהילה ועוד.

מודלים תפעוליים לעבודה במרכז החינוכי

מערכי החינוך במרכזי היחד משתנים ודורשים גמישות, אנו משנים באופן מתמיד את המערך החינוכי למציאות המשתנה.

מוצעים כאן מספר מודלים שעשויים לסייע בהבניית המערך.

1. **מודל קלאסי** – למידת בוקר בין 8:00 ל- 13:00, הכוללת מענים רגשיים ו/או טיפוליים, חברתיים ולימודיים.
2. **מודל משולב** – למידה בבתי ספר באזור מרכז המפונים בשעות הבוקר, מענים רגשיים ו/או טיפוליים, חברתיים ולימודיים יינתנו אחר הצהריים.
3. **מודל גמיש** – תכנון יומי משתנה, מבוסס ניטור מתמיד, המשלב פעילויות לחיזוק החוסן הרגשי, פעילויות חברתיות ופעילויות לימודיות.
4. **מודל למידה מרחוק** - מתן מענים דיגיטליים מותאמים ללמידה עצמית. מודל זה יכול להיות משולב במודלים האחרים או כמודל בפני עצמו.

 המודלים ניתנים ליישום במבנים ארגוניים שונים - מבנה כיתתי / משפחתי / קהילתי / קבוצתי (דו-גילי או רב-גילי).

- בשיקולי בחירת המודל יש לקחת בחשבון את הרכב התלמידים, הגילים, הצרכים המיוחדים ורמות התפקוד. ייתכן שיהיה צורך ליצור קבוצות קטנות יותר לשילוב תלמידים עם מוגבלויות, בהלימה לרמת התפקוד ובהיוועצות עם גורמי המקצוע בקהילה.

מדינת ישראל
משרד החינוך

שאגת הארי

ארגון הלמידה והלומדים באופן גמיש ומותאם צורך – גמישות לצד יציבות

שישה ממדים לארגון הלמידה במרחב החינוכי - בכל מרחב חינוכי בהתאם לזמן ולהקשר, יתקיים מהלך של בחירה מודעת מתוך אפשרויות שונות למבנה הלמידה המתאים.

לצד הגמישות מומלץ למסד מבנים קבועים ליצירת רציפות ושייכות מיטביים עבור הלומדים והלומדות.

העבודה במרכז החינוכי מחייבת גמישות והתנסות ביציאה ממסגרות מקובלות של זמן, סביבה, תכנים וארגון הלומדים.

*פירוט בדף הבא

ארגון הלמידה והלומדים באופן גמיש ומותאם צורך

ארגון הלומדים – רב גילי, דו גילי, חד גילי, קבוצתי, משפחתי אישי. מומלץ שבתוך הגמישות תהיה קבוצה קבועה ממנה יוצאים ואליה חוזרים.

ארגון הזמן – יחידות זמן גמישות, יום רציף, יום מפוצל, בצד הגמישות חשוב שיתוף בסדר יום המכיל סדירות קבועה ככל הניתן, להחזרת תחושת סדר ושליטה. לדוגמה: מפגש בוקר קבוע.

סביבת למידה – בהתאם לאופי המבנה והמתקנים של המרכז או המוסדות המארחים ניתן לייצר סביבות פנים וחוץ, סביבות שהלומדים שותפים בעיצובן, סביבות המאפשרות פעילויות בעלות אופי שונה ללומדים השונים. בצד הגמישות מומלץ לייצר מרחבי רוגע קבועים של יצירה, האזנה למוסיקה ועוד. מגוון רחב של רעיונות

אופן הלמידה – פיזי, מרחוק, משולב (היברידי), למידה עצמאית, קבוצתית, פרונטלית. מומלץ שלא לאתגר את התלמידים באופני למידה שאינם מורגלים בהם, שיוצרים תסכול או התגייסות מורכבת.

ארגון הלמידה – מיקוד במענים רגשיים וחברתיים. שילוב בין תכנים ייחודיים המותאמים לפניות התלמידים ולבחירותיהם. דוגמאות לסדר יום מומלץ

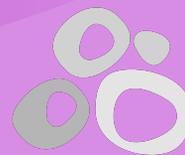

סוגי התכנים – שילוב של הפגה, העשרה ותכנים לימודיים מגוונים. בכל תחום תוכן חשוב להתייחס להיבטים רגשיים-חברתיים, ליצירת חוויות הצלחה, לבחירת תכנים מותאמים להקשר וכן חשיבות רבה לשילוב אומנויות וחינוך גופני.

[מענים לצוותים](#)

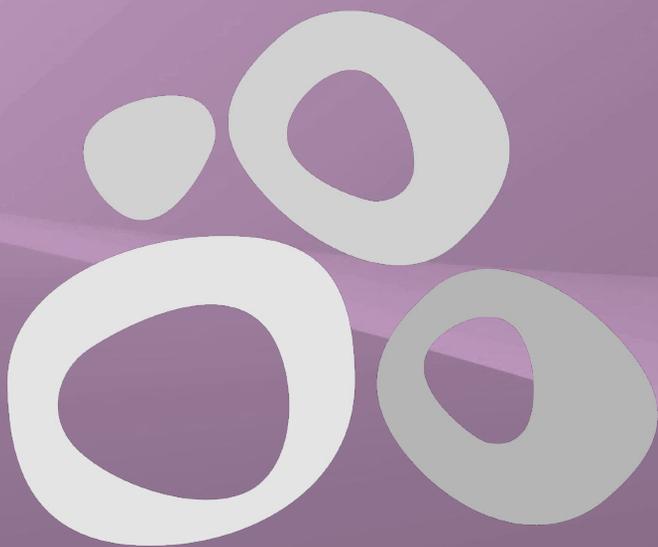
[החינוכיים](#)

מדינת ישראל
משרד החינוך

מענים לפי שלבי גיל ואוכלוסיות

מדינת ישראל
משרד הבריאות

שאלת הארי

1/3

החינוך לגיל הרך | מבוא

פרק זה עוסק בהיבטים רגשיים פדגוגיים הנוגעים לפעוטות וילדים בגיל הרך ומתאר כלים לקידום וטיפול היבטים רגשיים, מוטוריים, חברתיים ושכליים.

פעוטות וילדים הם בעלי מאפיינים ייחודיים. בתקופה זו של חייהם הם נסמכים על המבוגרים המשמעותיים אשר מתווכים להם את המציאות, מקנים להם תחושת ביטחון ומשפיעים על חווייתם הרגשית. במצב החירום הנוכחי ולאור החוויות הקשות שחוו הילדים, המבוגרים נדרשים לכך ביתר שאת.

לנוכח המציאות המשתנה תתכן נסיגה טבעית באבני דרך התפתחותיות שהושגו זה מכבר וחשוב לסייע להורים להכיל את התופעות ההתפתחותיות אך גם לעקוב אחריהן.

במצבי חירום ואי-ודאות חשוב מאוד ליצור רציפות, מתוך ההבנה שהפעוטות והילדים אינם נמצאים בסביבה הטבעית שלהם. יצירת מבנים קבועים (מקום, צוות, סדר יום) ושגרה רגועה ככל האפשר, יקנו להם יציבות ותחושת ביטחון.

פעוטות וילדים מעבדים את המציאות דרך התנסות וחוויה, באמצעות הגוף והחושים, ולכן הפעילויות המוצעות הן בעלות אופי הפגתי ומשלבות משחק, יצירה ותנועה.

מדינת ישראל
משרד החינוך

שאגת הארי

2/3

החינוך לגיל הרך

דגשים לעשייה חינוכית בזמן חירום

- ✓ חיזוק הקהילתיות - לשם חיזוק תחושת השייכות כגורם חוסן משמעותי.
- ✓ יצירת שגרה - לשם חיזוק היציבות ותחושת הביטחון.
- ✓ יצירת מרחב נעים ועוטף - לשם הקניית ביטחון ורוגע.
- ✓ פעילויות קצרות - ליצירת הפגה וחיבור בין-אישי.
- ✓ הקשבה לצורכי הפעוטות והילדים והיוועצות וחשיבה משותפת עם הורים וגורמי מקצוע זמינים - לשם התאמת המענים והפעילויות.
- ✓ חיזוק הקהילתיות - לשם חיזוק תחושת השייכות כגורם חוסן משמעותי.

עקרונות רוחב בעשייה החינוכית בגיל הרך

- ✓ התאמת הפעילות החינוכית ליכולת ההשתתפות והתפקוד.
- ✓ קידום עצמאות תפקודית, אפשרור בחירה, השתתפות ופעלנות.
- ✓ עידוד אינטראקציות חברתיות
- ✓ התאמת הסביבה החינוכית לקבוצת הגיל וארגון סביבה המאפשרת התנסות רב חושית, חווייתית ובטוחה, לצד מרחבי רגיעה ומנוחה.
- ✓ שימוש במרחבים טבעיים ככל שניתן, בסביבה חינוכית שמשרה רוגע והנאה מהיופי שבסביבה הטבעית. זימון חומרים מן הטבע לפעילות/ משחק במרחבים השונים.

מדינת ישראל
משרד החינוך

שאגת הארי

יצירת מבנים גמישים
שמאפשרים לערב
ולשתף את בני המשפחה
בסדר היום החינוכי

3/3

החינוך לגיל הרך

דגשים לעבודה עם תינוקות ופעוטות (לידה עד 3)

- ✓ יצירת מרחב נעים ועוטף – לשם הקניית ביטחון ורוגע.
- ✓ ליווי הפעילות והפעולות במלל ובטון דיבור נעים.
- ✓ ליווי הפעילות המשותפת בקרבה ומגע פיזי מותאם, חם ואוהב.
- ✓ שמירה והשגחה על התינוקות והפעוטות לאורך כל היום.
- ✓ שמירת קשר עין עם התינוק/פעוט לאורך הפעילות ומיקוד תשומת הלב שלו לגירוי.
- ✓ הקשבה לרצונות התינוק או הפעוט והעדפותיו על פי תגובותיו והתאמת הפעילות לכך.
- ✓ עידוד הפעוטות לעצמאות לשם חיזוק תחושת מסוגלות
- ✓ עידוד הפעוטות להבעה בדרכים שונות באופן מילולי ובלתי מילולי.

דגשים לעבודה עם ילדים (3-6)

- ✓ יצירת מרחב רגוע, נעים ועוטף – לשם הקניית ביטחון.
- ✓ שימוש בטון דיבור נעים המשרה רוגע.
- ✓ הענות ליוזמות של ילדים, המחזקות תחושת יכולת ושליטה בבחירות ובהחלטות של עצמם.
- ✓ חיזוק הילדים על דברים יומיומיים, על עצם ההגעה לפעילות, עזרה לחבר ועוד.
- ✓ הצעת מגוון רחב של פעילויות שיתאימו להעדפות האישיות השונות של הילדים.
- ✓ מתן אחריות ותפקידים לילדי הקבוצה לשם חיזוק תחושת המסוגלות והשייכות לקבוצה.
- ✓ שיתוף הילדים ועידוד הפעלנות והאחריות לקבוצה.

[אוגדן לגיל הרך](#)

מדינת ישראל
משרד החינוך

שאגת הארי

1/3

החינוך היסודי | מבוא

פרק זה עוסק בהיבטים רגשיים פדגוגיים הנוגעים לתלמידי החינוך היסודי.

מה בפרק

בפרק זה נציג עקרונות, כלים ואתרים שונים, העומדים לרשות צוותי החינוך במרכזים החינוכיים, לקידום היבטים אלו, ופעילויות המאפשרות פתיחה וסגירת יום הלימודים, לצד הפוגות מגוונות במהלך הלמידה. בנוסף, מוצגים כלים לאיש החינוך לניהול קבוצת הלמידה – עקרונות לתהליכי הוראה-למידה בקבוצות קטנות.

עוד במסמך, פרקטיקות, לעידוד המוטיבציה למעורבות והשתתפות בלמידה וקידום הפעלנות האישית והקבוצתית, לצד הסרת חסמים לתלמידים שוני צרכים.

מאפייני שכבת הגיל

תלמידים הלומדים בחטיבת הגיל – יסודי הם בעלי מאפיינים ייחודיים. בתקופה זו של חייהם הם מגבשים את שליטתם במיומנויות היסוד ובמיומנויות חברתיות.

הבנת ההשלכות של תקופת החירום

תלמידים אלו חווים, כמו יתר בני משפחתם, אתגרים מורכבים. חלקם צעירים מכדי להבין את ההקשר המלא, וחלקם מתקשים להביע את תחושותיהם וזקוקים לסיוע בתהליכי העיבוד, באופן התואם את גילם ואת מצבם האישי - רגשי.

המעבר למלונות או למרכזי הקליטה ושיבוש השגרה מתווספים להתמודדויות, שהמדינה חווה בשנים האחרונות. ישנם תלמידים שרוב שנות לימודיהם אופיינו בהעדר רציפות וקביעות. תלמידי החינוך היסודי צברו פערים רבים, אשר משפיעים על יכולותיהם לגבש באופן מלא מיומנויות למידה, ולעיתים אף מיומנויות חברתיות.

מדינת ישראל
משרד החינוך

שאגת הארי

2/3

החינוך היסודי | מבוא

תלמידים שנאלצו לעזוב את בתיהם בשל המלחמה, נפרדים גם ממחברת הילדים ומהמרקם החברתי אליו הם רגילים והם נזקקים לסיוע, תמיכה וליווי, הן בהתמודדות עם המצב שנכפה עליהם באחת והן בהתאקלמות בסביבה החדשה.

חשיבות המענה לצרכים הייחודיים

כל כיתה וכל קבוצה היא הטרוגנית, אך במרכזי 'יחד', ההתבוננות על ההטרוגניות צריכה להיות מנקודות מבט נוספות ותפיסת "הילד השלם" היא התפיסה שתעמוד בבסיס כל תכנית והחלטה. התלמיד הוא לא רק ילד שפונה מביתו, אלא עולם ומלואו, המכיל תמהיל ייחודי של מאפיינים: יכולות, קשיים, עולם משפחתי ותרבותי, תחומי עניין, ניסיון חיים ועוד. כל התלמידים במרכזי 'יחד' הם תלמידים עם צרכים ייחודיים כתוצאה מהסיטואציה הנוכחית, אך חלק מהם תלמידים עם זכאות לשירותי חינוך מיוחדים, אשר יש לתת תשומת לב מיוחדת לצרכיהם ולייצר מנגנונים שיבטיחו את ההמשכיות בטיפול ובמענים.

החינוך היסודי | תכנים ומענים חינוכיים

פדגוגי-לימודי	הפוגות	רגשי - חברתי
דגשים להקניית יחידות-הוראה	חשיבות בקיום הפוגות – רצינות	<ul style="list-style-type: none"> יחד מגלים כוחות קלפים מהלב בוקר של קסמים שיר של יום – שידורים מוקלטים גילוי הכוחות שבי
חינוך לשוני	<ul style="list-style-type: none"> דוגמאות להפוגות משחקים בהנאה זזים יחד אנחנו על המפה ארץ עם כוחות שחקו אותה בנאי היחידות יער הכוחות השקית המסתורית 	<ul style="list-style-type: none"> למידה חברתית ערכית בעקבות טקסטים פותחים סיפור סיפור בשרשרת אור גדול
<ul style="list-style-type: none"> מזכירות פדגוגית - למידה בזמן חירום בדגש על התמודדות בזמן מלחמה וחוסן (תלקיט תהוד"ה ליסודי) מרחב פדגוגי - מאגר יחידות הוראה מתוקשבות הסכנים לילדים ספרים וספריות פעילויות מגוונות – אגף ספריות 		
חינוך גופני / אורח חיים		

יחידת הבריאות - מערכי שיעור ופעילויות מומלצות

למידה חוץ כיתתית

הזדמנויות ללמידה בחצר – מאגר פעילויות	דגמים ליחידות הוראה במרחבי למידה ירוקים	יחידה הוראה על עלים – מרחבי למידה ירוקים
---------------------------------------	---	--

[פעילויות מותאמות - מחוז חרדי](#)

מדינת ישראל
משרד החינוך

שאגת הארי

חומרים לאביב ולחג הפסח

- קלפי פה שח: קלפי שיח לתלמידי כיתות ה'ו'
- זוהרים במגוון צבעים: פעילות בעקבות השיר "כתונת פסים" לכיתות ד' - ו'
- מה בתיבה: מגוון פעילויות א' - ו'
- משהו חדש מתחיל באביב: פעילות לתלמידי ג' - ו' בעקבות השיר "משהו מתחיל"
- קשה אבל אפשרי: פעילות לתלמידי כיתות ה'ו' בעקבות הביטוי "קשה כקריעת ים סוף"
- דיינו: פעילות בנושא הסתפקות במועט והכרת הטוב
- עבדות או חירות
- להאיר על עצמי
- להביא את האביב
- חצי הכוס המלאה
- אחד מי יודע
- כנגד ארבעה בנינים, מצאו את הבן
- תעביר את זה הלאה - פסח

מדינת ישראל
משרד החינוך

שאגת הארי

1/2

החינוך העל-יסודי | מבוא

בעת חירום הפניות ללמידה תלויה בשלומות (well being) הבסיסית ובפניות הרגשית של הנערים והנערות. לכן, בחזרה לשגרת למידה בחירום, חשוב לחזור באופן הדרגתי לשגרות, ולשלב היבטים אישיים-רגשיים, התנסויות חברתיות, למידה ופעילויות העשרה, כל זאת בתוך שגרות מובנות – המייצרות יציבות ומאפשרות בנייה מחודשת של חוסן.

תלמידי העל-יסודי המתבגרים עוברים שינויים משמעותיים בחייהם בהיבטים פיזיולוגיים, קוגניטיביים, חברתיים ורגשיים. על אחת כמה וכמה בני הנוער שהגיעו למרכזי הקליטה ובאחת נדרשים להסתגל לשגרה חדשה בסביבה לא מוכרת. נערים ונערות אלו, יהיו זקוקים לסיוע בשמירה על שגרת יום-יום ולעמידה במשימות הלימודיות, בהתאם לרמה ולהספק בבית-הספר ממנו הגיעו.

כל תלמיד ותלמידה הם עולם ומלואו. כל אחת ואחד מהם מכיל תמהיל ייחודי של מאפיינים, יכולות, תחומי עניין, ניסיון חיים, מצב רגשי ומשפחתי ועוד. כאשר אנו ניגשים למשימתנו החינוכית חשוב לשמור על גמישות רבה ולבחור את הפעילות יחד עם הנערה והנער, ומתוך הקשבה עמוקה לרצונות ולצרכים שלהם. בקרב בני-נוער ניתן וכדאי לייצר שגרות מרובות בחירה, אך בתוך רצף מובנה, כאשר התוכן החינוכי יקבע לפי העדפת התלמידה וגם על-פי המומחיות של אנשי החינוך הזמינים בפועל לתת מענה ועל-פי קשר עם המורים של התלמיד/ה במוסד המקור.

לפניכם לקט תכנים ומענים חינוכיים שמיועדים לחטיבת הביניים והחטיבה עליונה, תתכן למידה רב-גלית ולכן התכנים מובאים ללא הפרדה בין שכבות הגיל. חשוב שהתכנים יותאמו לגיל, ליכולות ולתכנים הלימודיים שנלמדו בכיתת המקור.

החינוך העל יסודי | תכנים ומענים חינוכיים

תכנים ומענים חינוכיים		
לימודי - תחומי הדעת	חברתי והעשרה	רגשי וחוסן
<p>ערכות למידה מרחוק - בהיבטים ניהוליים, לימודיים, חברתיים-רגשיים (תלקיטי תהוד"ה)</p> <p>תכנים ומענים מותאמים לחמ"ד</p> <p>מינהל החינוך הדתי</p> <p>למידה דיגיטלית בחירום - ערכה למורה - ישראל ריאלית</p> <p>המקפצה - תכנית הייטק; שיעורים דיגיטליים בתחומים שונים מינהל החינוך הטכנולוגי</p> <p>למידה בחירום בתחומי הדעת המזכירות הפדגוגית</p> <p>קורסים מקוונים במודל לפי תחומי הלימוד - חט"ב, חט"ע. הפורטל הפדגוגי</p> <p>קורסים ללמידה עצמית לפי תחומי הדעת - חט"ב, חט"ע המנהל הפדגוגי</p> <p>קורסי הכנה לבגרות הפורטל הפדגוגי</p> <p>מידע על למידה בחירום בחירום - מבוסס דיגיטל</p> <p>כלי לתכנון שיעור מיטבי</p>	<p>כוחו של עם וכוחה של קבוצה - ערכת פעילויות מקוונות לשיח קבוצתי, שיתוף במחשבות, עידוד לעשייה חברתית והגברת תחושת התקווה מינהל חברה ונוער</p> <p>למידה בשעת חירום - ריכוז תכנים מתוך אתר נע"ם. פעילויות מקוונות הנוגעות למצב, לאירועי החודש ומגוון הפעולות למרחב הקרוב</p> <p>כאן חינוכית לנוער</p> <p>פעילויות והצעות נוספות של מינהל חברה ונוער - ראו בחוברת זו.</p> <p>אקדמיה ברשת - שיעורים מוקלטים בנושאי העשרה הפורטל הפדגוגי</p> <p>תכנים חינוכיים בלתי פורמליים לשעת חירום</p> <p>מנהל חברה ונוער</p> <p>פיתוח מקצועי וליווי צוותי הוראה</p> <p>הכוורת - על יסודי</p> <p>קורסי מדף ללמידה מרחוק</p>	<p>כלים ופעילויות לחיזוק כוחות ולניהול שיח רגשי לתלמידים ולצוות החינוכי</p> <p>שירות פסיכולוגי ייעוצי (שפ"י)</p> <p>שיח חינוכי תומך עם תלמידים ומודל מעש"ה</p> <p>שירות פסיכולוגי ייעוצי (שפ"י)</p> <p>עקרונות ודגשים מורחבים של שפ"י - ראו בחוברת זו בפרק דגשים בעמוד 5.</p> <p>מודל 5/5 לחיזוק הקשר האישי והחוסן</p> <p>המנהל הפדגוגי עי"ס</p> <p>אקלים כיתה בטוח ותומך במרחב המקוון</p> <p>שירות פסיכולוגי ייעוצי (שפ"י)</p> <p>שיחת "אכפת לי ממך" - עקרונות כלליים לניהול שיחה עם תלמידים</p> <p>אורח חיים בריא</p> <p>המלצות ורעיונות יישומיים לפעילות גופנית בשעת חירום</p> <p>יחידת הבריאות והפיקוח הארצי על החינוך הגופני</p>

החינוך הטכנולוגי

המטרה: בניית שגרה מקדמת חוסן באמצעות חזרה ללימודים.

היעד: שמירת מוטיבציה ללמידה אצל תלמידי החינוך הטכנולוגי שלא נמצאים בביתם.

החינוך הטכנולוגי מבוסס על למידה סביב פרויקטים. לצד שילוב הקניית הידע, המיומנויות והערכים, מושם דגש על למידה עצמית, תוך כדי העמקה בתכנים הרלוונטיים לעולמו של כל תלמיד בכל מגמה והתמחות. בגישה פדגוגית זו יש את היכולת לחזק את המוטיבציה ללמוד ולשמר את המשכיות הלמידה.

למידה דיגיטלית בחירום

המרחב הפדגוגי של כל מגמה עודכן ומעודכן בימים אלו, על מנת לתת מענה ללמידה מרחוק וללמידה במרכזים של האוכלוסיות המפונות.

[אתרי תוכן של כל המגמות הטכנולוגיות ומוט"ל](#)
[בנתיב הטכנולוגי](#)

מדינת ישראל
משרד החינוך

שאגת הארי

1/5

חינוך מיוחד

עבור תלמידים הזכאים לשירותי חינוך מיוחדים נדרשת יצירה של מענים גמישים ומותאמים שמקדמים תפקוד, תחושת שליטה ומסוגלות, תוך שיתוף של בני המשפחה בסדר היום החינוכי
מבוא

- בעת מצב חירום עשויים לבוא לידי ביטוי ביתר שאת קשיים קוגניטיביים, קשבניים, שפתיים, תקשורתיים, רגשיים והתנהגותיים.
- חשוב לתת את הדעת על השונות הקיימת בין המוגבלויות לצד קווים המשותפים לכלל התלמידים וכן על תפקוד התלמיד בסביבות השונות.
- חשוב לאפשר לתלמידים עם מוגבלויות להשתתף בפעילויות של יתר בני גילם, ולצד זאת להפעיל שיקול דעת לגבי קיום פעילויות נפרדות, בהתאם להעדפות התלמידים וליכולותיהם ובתיאום עם הוריהם ומשפחתם.
- ניתן להיעזר [ברשימת הגורמים המפורטת בקישור](#) זה במתן מענה עבור ציוד לתלמידים במרכזי יחד למפונים.
- יש לראות את המידע המובא בפרק זה כחלק בלתי נפרד מהמידע בפרקים הדנים בשלבי הגיל ובאוכלוסיות השונות.

עקרונות רוחב בעשייה החינוכית

- ✓ גישה מכבדת לגיל הכרונולוגי, תוך התאמת ההוראה לרמת התפקוד
- ✓ קידום השתלבות, עצמאות, אוטונומיה ומיצוי כישורים ויכולות
- ✓ הגברת הנגישות לעשייה הלימודית והחברתית של בני הגיל
- ✓ הנגשת הלמידה בהיבט הפיזי, הטכנולוגי, הקוגניטיבי והתוכני
- ✓ שיתוף התלמיד והעמקת מעורבותו בתהליך החינוכי והטיפול
- ✓ היוועצות בגורמי מקצוע ועבודת צוות רב-מקצועי
- ✓ קיום תקשורת רציפה עם הורי התלמיד ומשפחתו במגוון דרכים

מדינת ישראל
משרד החינוך

שאגת הארי

2/5

חינוך מיוחד

דגשים למצב החירום

- ✓ קיום רצף חינוכי וטיפול טיפולי תוך שמירה על קשר עם הצוות במוסד החינוכי שבו התלמיד לומד בשגרה, ככל הניתן.
- ✓ חשיפה מבוקרת של תכנים
- ✓ מתן כלים להתמודדות מיטבית ומעצימה
- ✓ חיבור לעולמו האישי של התלמיד – למשפחתו, לקהילתו, לסביבתו הנוכחית ולחוויותיו
- ✓ שימת דגש על ערכים חיוביים שעלו באירועים השונים, כגון עזרה הדדית, תקווה ואופטימיות, וכן על עוגנים רגשיים שיקלו על ההתמודדות
- ✓ זימון אפשרויות להבעת רגשות ומחשבות באמצעים המותאמים לתלמיד – בעל פה, בכתב, בכלים אמנותיים וכיוצא באלה

להרחבה

- [הוראה מותאמת משולבת דיגיטל בחירום](#)
- [הנגשת ההוראה המקוונת לפי מוגבלויות](#)

למידה בחירום

- [למידה בחירום](#)
- [פדגוגיה בחירום](#)
- [הנחיות לטיפול בשעת חירום](#)

חינוך מיוחד | תכנים ומענים לחיזוק החוסן

חומרים להוראה ולחיזוק החוסן

- מענים רגשיים לתלמידים עם מוגבלות שכלית
- עקרונות מנחים והמלצות לעבודה עם תלמידים ברצף האוטיסטי
- סימנים לשאגת הארי - שפת הסימנים הישראלית
- יוגה בסמלים
- לוח תקשורת - יש אזעקה
- התמודדות עם קולות חזקים - סיפור סנסורי
- דרכי התמודדות יעילות במצבי משבר וחירום
- סרטון - כך תעניקו עזרה ראשונה נפשית בארבע פעולות פשוטות - משרד הבריאות
- איך מתנהגים כשכועסים
- איך נראים כשכועסים
- לוח רגשות
- מה מרגיע (ברוסית)?
- חומרים לשגרת חירום בתחום הרגשי חברתי
- רגשות במוזיקה - מערכת שידורים לאומית

פעילויות הפגה וחוסן לגיל הרך

- חומרים לשגרת חירום הפגה וחוסן לגיל הרך
- חושים בפעולה עוזרים להרגע
- שפת סימנים לגיל הרך
- שאיפה ונשיפה - אני כבר נרגע
- משדרים לשגרת חרום בגיל הרך בעברית ובערבית
- תכנית רגשית-חברתית לפיתוח תחושת מסוגלות וערך עצמי בקרב ילדי הגן - שפנ"ט
- מערך חינוכי בגיל הרך בעת חירום

מדינת ישראל
משרד החינוך

שאגת הארי

4/5

חינוך מיוחד | סביבות תוכן דיגיטלי

סביבות תוכן דיגיטלי

- סביבות תוכן דיגיטליות לשעת חירום
- הסיפור החברתי שלי - בעזרת AI
- אתר אופק
- קסם המוזיקה
- אתר המקפצה
- WIDZI
- SIMPLE STEPS
- עשר אצבעות
- גמבה
- בריינפופ
- ענק של ספרים
- ישומטיקה
- אוזיסטורי

חומרי הוראה ופעילויות לתלמידים בתפקוד בינוני וגבוה - להרחבה

- מרחב פדגוגי, למידה משולבת דיגיטל בחירום, פורטל עובדי הוראה
- הכוורת, למידה בחירום, משרד החינוך

חינוך מיוחד | תכנים ומענים חינוכיים

חינוך לשוני, ספרים ופעילויות בעקבות ספרים

- מצגת ספריית פיג'מה – התאמות לחנ"מ, אגף חינוך מיוחד
- חבר מביא חבר – דפנה שטורן. ספריית פיג'מה והאגף לגיל הרך
- הקיפוד שאמר מה אכפת – נרי אלומה, ספריית פיג'מה והאגף לגיל הרך
- "פעם היה ילד שלא רצה לישון לבדו" – מירה מאיר, ספריית פיג'מה ואגף הגיה"ר
- ספרי קריאה מומלצים לזמן חירום
- מודל שלושת השלבים בהקראת ספר
- שירת הטריגר, לילך קיפניס
- להיות גיבור-על, ד"ר מירי בר-הלפרין
- גברת תקוה, מר ממ"ד וגברת עזרה, מרכז ספרא, אונ' חיפה
- אתכם בבית – פעילויות מספריית פיג'מה
- חינוך לשוני – חומרי למידה בחירום

חומרי למידה בשפה הערבית

- كيف أهدأ؟
- كيف يمكنني تهدئة نفسي
- متى أعود للمدرسة
- وثيقة التواصل بالعربية مع رموز
- סיפורים חברתיים בשפה הערבית
- الحرب (الغرفة الآمنة)–
- الحرب (لماذا نحن في البيت)
- أين تشعر؟ ماذا تشعر؟
- شدة الشعور – مع استراتيجيات
- كعكة شوكولاته

מודל הפעלה
מרכזי "יחד"
חינוך מיוחד

קישור למודל הפעלה למרכזי "יחד".
אשר פותח באגף חינוך מיוחד
ומיושם במבצע שאגת הארי

מדינת ישראל
משרד החינוך

שאגת הארי

1/4

אוכלוסיות מיוחדות | מענים ייחודיים ועקרונות

תלמידים מחוננים ומצטיינים | 1/2

המיטביות הפסיכולוגית של הילד המחונן תלויה ביצירת סביבה חינוכית לימודית מתאימה,

הבריאות החברתית והרגשית שלו, קשורה בקשר ישיר למתן מענה לצרכים הקוגניטיביים שלו.

התלמידים המחוננים והמצטיינים הינם בעלי יכולות ומאפיינים ייחודיים, אשר מועצמים ומקצינים בזמני חירום. הם זקוקים למענה הוליסטי מותאם: קוגניטיבי, רגשי וחברתי בשגרה וביתר שאת בעתות חירום.

יש חשיבות רבה לגלות רגישות למאפיינים הייחודיים: רגישות יתר; פער בין יכולות קוגניטיביות ליכולות רגשיות; צורך לחקור, להשיג ידע ולרדת לעומקן של בעיות אשר עלולים לגרום לחשיפה לתכנים והסקת מסקנות המסכנת את חוסנם ואת בריאותם הנפשית.

יש להתייחס למידע המובא כאן כחלק בלתי נפרד מהמידע המובא בפרקים המתייחסים לשלבי הגיל השונים.

אוכלוסיות מיוחדות | מענים ייחודיים ועקרונות

תלמידים מחוננים ומצטיינים | 2/2

הנחיות לעבודה עם אוכלוסייה ייחודית זו בשעת חירום, על פי העקרונות הפדגוגיים מחזקי החוסן:

- להמשיך ככל הניתן את הלימודים בתכניות ייעודיות המופעלות על ידי המחוזות והאגף לתלמידים מחוננים ומצטיינים. במרכזי המחוננים והמצטיינים פועל צוות המכיר את התלמידים וזמין לתת מענה גם במרכזי הקליטה.
- לאפשר למידה בחברת תלמידים הדומים להם, חברת השווים, בלמידה רב גילית.
- לספק לתלמידים תכנים ופעילויות לימודיות מאתגרות בהתאם ליכולותיהם הגבוהות.
- לאפשר לתלמידים אוטונומיה בבחירת תחומי הדעת, קצב הלמידה ושותפי הלמידה.
- לאפשר לתלמידים להיות פעילים ויוזמים בעבור עצמם ובעבור אחרים בסביבתם, ולעודד אותם להעלות רעיונות, המצאות, ופתרונות יצירתיים לבעיות היומיום.

מכון דוידסון - הזרוע החינוכית של מכון ויצמן

שלוח באהבה

המחונן 24/7

תרבות יהודית ישראלית - חומרי עזר

והעשרה

שיעור פתוח

מדינת ישראל
משרד החינוך

שאגת הארי

3/4

אוכלוסיות מיוחדות | מענים ייחודיים ועקרונות

נוער בסיכון

חלק מהילדים והנוער שמגיעים למרכז המפונים מצויים על הרצף הסיכוני. בנוסף למתח ולחרדה המתעוררים לאור המצב, הניתוק מהסביבה הביתית ולעתים גם חוויות טראומטיות עלולות להביא לקשיי תפקוד ומצוקה רגשית. על כן, הדגש בפעילות החינוכית הוא על המעבר מחוסר אונים לתחושה של שליטה ויכולת להשפיע על המצב. מעבר מחוסר אמון ליצירה של קשרים משמעותיים. תפיסת הפדגוגיה הטיפולית מיועדת לתת מענה לקשיים אלה באמצעות הוראה מותאמת ומתן דגש על למידה מקדמת חוסן ומעוררת תקווה. לצורך כך יש צורך בהצמדת מבוגר משמעותי עבור כל ילד או נער, בהתאמת תכניות לימודיות לתחומי העניין, ביצירת סביבה מכילה ומאתגרת אשר מפעילה את הלומדים ויוצרת עבורם חוויות הצלחה ומשמעות. עומס רגשי ומצבי דחק מביאים להצפה רגשית. למידה משמעותית מאפשרת ליצור איזון וויסות של רגשות אלה, לתעל את התחושות בכיוונים יצירתיים ולהפוך את הקושי והאתגר להזדמנות ליצירת קשרים והצבת אופק.

[מודלים לעבודה עם ילדים ונוער בסיכון](#)

מדינת ישראל
משרד החינוך

שאגת הארי

4/4

אוכלוסיות מיוחדות | מענים ייחודיים ועקרונות

עולים חדשים

החומרים המצורפים הינם למורים המלמדים את העולים החדשים והוותיקים בשלבי הגיל השונים.

פעילויות מגוונות לאוכלוסיית העולים לפי
שלבי הגיל

"הכל חדש" לאוכלוסיית העולים ביסודי

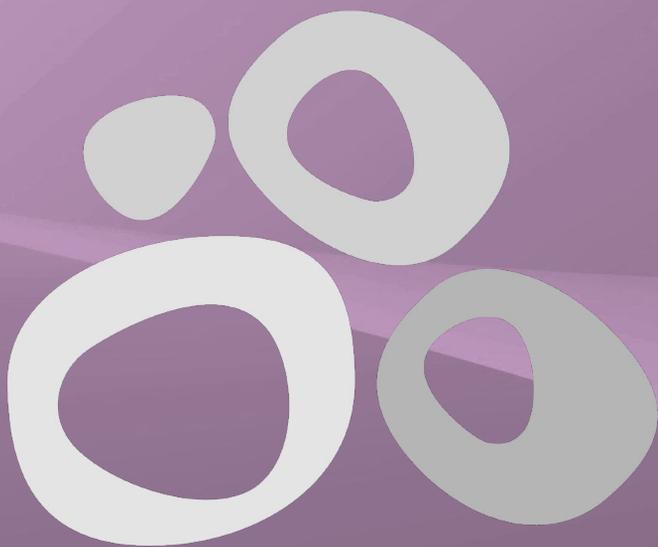
"בשביל העברית" לאוכלוסיית העולים בעל
יסודי

מדינת ישראל
משרד החינוך

מענים וכלים חברתיים (מינהל חברה ונוער)

מענים וכלים חברתיים | מינהל חברה ונוער

מינהל חברה ונוער מגיש מענים וכלים חברתיים על פי העקרונות הערכיים לחיזוק החוסן החברתי - לאומי ועקרונות הפדגוגיה החברתית

עקרונות הפדגוגיה החברתית:

● למידה מתוך התנסות

● עידוד השונות

● חירות הבחירה

● שיתופיות

● דיאלוג והדדיות

● מחויבות למדינה

● מנהיגות נוער וצעירים

● זהות יהודית וישראלית דמוקרטית

● אהבת הארץ והמולדת

● מעורבות ואחריות חברתית

מדינת ישראל
משרד החינוך

שאגת הארי

2/2

מענים וכלים חברתיים | מינהל חברה ונוער

כלים, מודלים ומתודות לשיח חברתי, ערכי ואקטואלי

מודל אקטואליה- חוברת
כלי לעידוד שיח חברתי - ערכת קלפים
הנעה לשיח חברתי- מתודות
מודל דינוני דילמה -חוברת

-
-
-
-

תכנים לפעילות חברתית -
יוזמת בחירום

"חזקים בחירום" - ערכת תכנים לעידוד
אקטיביזם חברתי
תכנים ופעילויות לשעת חירום - מערכי
פעילות

-
-

כלים לפעילות במרחבים
פתוחים

פעילויות, משימות וכרטיסיות
חקר במרחב הפתוח
חידונים ומשחקים - של"ח
בשבילי ישראל

-
-

ערכות תכנים ומערכים
למועדים וימי לוח

ימי לוח - ערכות תכנים
ומערכים לציון חגים וימים
מיוחדים

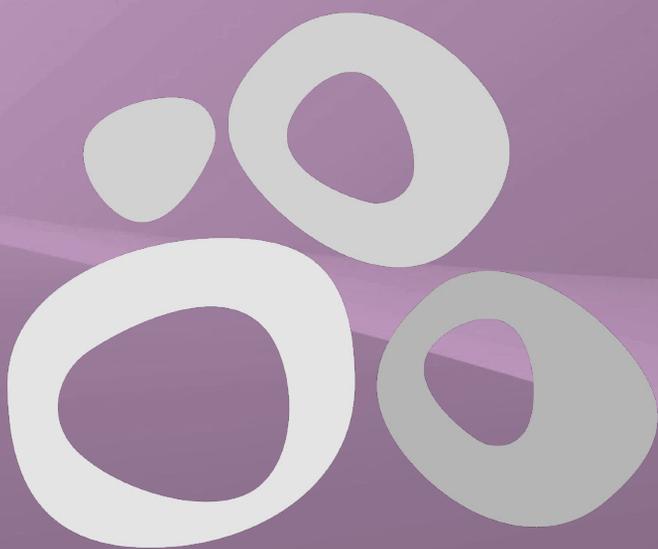
-

מדינת ישראל
משרד החינוך

חומרים ממרכזי הפסג"ה

מדינת ישראל
משרד החינוך

שאגת הארי

הפסגות מציעות

מרכז פסגה
מודיעין

מרכז פסגה
ראשון לציון

מרכז פסגה עכו

מרכז פסגה לוד

מרכז פסגה
טמרה

מרכז פסגה חולון

מרכז פסגה
שפרעם

מרכז פסגה צפת

מרכז פסגה אזורי
כרמיאל-משגב

מרכז פסגה מזרח
ירושלים

מרכז פסגה
פקיעין

מרכז פסגה
בנימין

מרכז פסגה אלעד

מרכז פסגה
מודיעין עלית -
חרדי

מרכז פסגה
ירושלים - חרדי

מרכז פסגה ראש
העין

מרכז פסגה
נהריה

מרכז פסגה
נתיבות - התאמה
לחרדי

מרכז פסגה צפת
- התאמה לחרדי

מרכז פסגה בית
שמש - התאמה
לחרדי

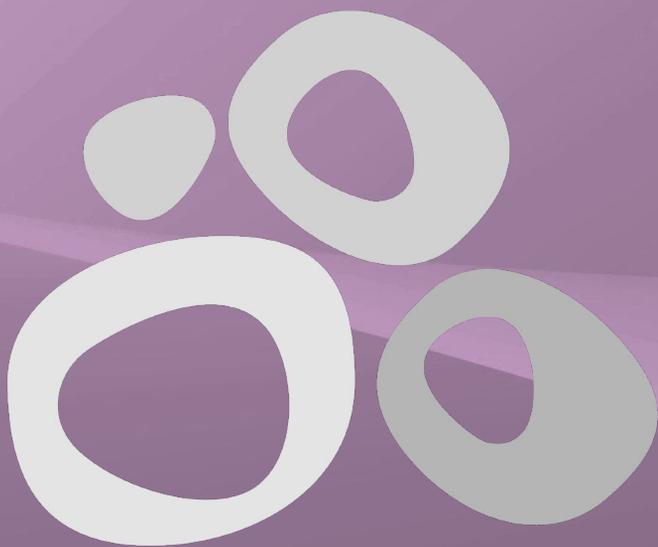
מרכז פסגה
עפולה

מדינת ישראל
משרד החינוך

נספחים

מדינת ישראל
משרד החינוך

נספחים

נספח מס. 1 -

מפה ארגונית חינוכית לאחראי מרכז יחד

נספח מס. 2 -

כלי לכוונון סרגל המאמצים של צוותי ההוראה

נספח מס. 3 -

מתווה כניסת מתנדבים למרכזי יחד - "שאגת
הארי"

נספח מס. 4 -

ספרי לימוד דיגיטליים לכלל שכבות הגיל פתוחים
לשימוש

מדינת ישראל
משרד החינוך

שאגת הארי

תודות

אנו מודים לכל השותפים
השונים שלקחו חלק בהפקת
תלקיט בזמן קצר עם המון
רצון לתת את המענה המיטבי
לעוסקים במלאכה החשובה
של החינוך במרחבי החינוך
במרכזי הקליטה

